

VKB
Haagbeukstraat 7
6663 EE LENT
Telefoon 06 - 22 69 20 74
E-mail info@vkb-online.nl
Website www.vkb-online.nl
IBAN NL56INGB0007540180
K.v.K. 40348292

Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat
T.a.v. Hare Excellentie mevr. C. van Nieuwenhuizen
Postbus 20901
2500 EX Den Haag

Datum: 30 april 2021
Betreft: Inspraak internetconsultatie Regeling Bodemkwaliteit 2021

Hooggeachte mevrouw Van Nieuwenhuizen,

Hierbij ontvangt u de gezamenlijke reactie van VKB en NLI ingenieurs op de ontwerp Regeling Bodemkwaliteit 2021.

De Vereniging Kwaliteitsborging Bodembeheer (VKB) is een branchevereniging van bodemadvies- en -onderzoeksbureaus en heeft als doel om de kwaliteit van de dienstverlening op het gebied van bodem en ondergrond te borgen en te verbeteren. De VKB wil de verbetering van wetgeving mee helpen vormgeven en streeft naar een gezonde verhouding tussen werkbare processen en integer bodemadvies. We vertegenwoordigen een 19-tal bureaus en zijn gesprekspartner en daarmee belangenbehartiger van de bodemsector.

In het experten netwerk Bodem & Ondergrond van NLI ingenieurs zijn een aantal grotere adviesbureaus vertegenwoordigd. Vanuit dit netwerk wordt een aantal thema's die voor haar leden van belang zijn gezamenlijk opgepakt. In z'n algemeenheid is dat de waarde van het advies- en ingenieurswerk in het werkveld. Meer specifieke thema's waarop we samenwerken zijn onderwijs, het innovatieklimaat en internationale ontwikkelingen.

Wij hebben kennis genomen van de ontwerp Regeling Bodemkwaliteit 2021 en de toelichting daarop en maken hierbij gebruik van de mogelijkheid om in het kader van de lopende consultatie onze zienswijze in te brengen. De hoofdlijnen van deze zienswijze worden in deze brief weergegeven. In de bijlage bij deze brief zijn onze zienswijzen artikelsgewijs opgenomen. Per onderwerp geven we hierna eerst een toelichting en vervolgens in het kader ons standpunt.

Beleidsneutraal

Uitgangspunt bij de omzetting van de Wet bodembescherming en het Besluit bodemkwaliteit naar de nieuwe wetgeving onder de Omgevingswet was dat dit beleidsneutraal zou gebeuren. Net als bij de totstandkoming van het Aanvullingsbesluit constateren wij dat op tal van punten geen sprake is van een beleidsneutrale overgang. Het staat de wetgever uiteraard vrij om wetgeving en beleid te wijzigen. Echter in het kader van aanpassing van SIKB normdocumenten zijn door marktpartijen gewenste verbeteringen om reden van beleidsneutraliteit niet doorgevoerd c.q. gewijzigd. Mede gelet op de huidige regeling zullen alsnog diverse beleidsrijke wijzigingen doorgevoerd moeten worden.

Wij betreuren dat (1) hiermee tijd en inzet van betrokken marktpartijen verloren is gegaan om gewenste verbeteringen in het systeem te kunnen doorvoeren en (2) nu opnieuw een periode dreigt te ontstaan waarin normen en richtlijnen niet zijn afgestemd op de geldende nieuwe wet- en regelgeving. In dat kader willen wij u er ook op wijzen dat in bijlage C en D van de ontwerp Rbk verwezen wordt

naar verouderde versies van normen en richtlijnen of normdocumenten die niet meer beheerd worden c.q. vervangen worden of zijn door andere normdocumenten.

Onafhankelijkheid

Artikel 17 van het Besluit bodemkwaliteit regelt de onafhankelijkheid van personen en instellingen die bepaalde werkzaamheden uitvoeren. De reden hiervoor is dat een vermenging van functies en belangen (dubbele petten) moet worden voorkomen, omdat dit een verhoogd risico oplevert voor regelovertrekking. Wij ondersteunen dit van harte. In de uitwerking van de onafhankelijkheid is dit echter beperkt tot onafhankelijkheid ten opzichte van de eigenaar van de grond. Daarnaast heeft de wetgever besloten om verificatie te verenigen tot monsterneming. Hiermee kunnen aannemers het toezicht op de uitvoering van hun eigen werkzaamheden volledig zelf vormgeven en wordt het onafhankelijke toezicht beperkt tot de inzet van handhaving en toezicht vanuit het bevoegd gezag. De VKB heeft daar in het kader van de beleidsneutrale wijziging van de BRL SIKB 6000 eerder al haar zorg over uitgesproken. Wij wijzen in dat kader ook op de uitkomsten van de beleidsevaluatie Kwalibo waar dit punt van zorg naar voren is gekomen. Wij zijn van mening dat ook op andere vlakken meer onafhankelijkheid (bijvoorbeeld tussen aannemer en milieukundige begeleiding) nodig is om een goed werkend systeem van kwaliteitsborging te kunnen garanderen om te voorkomen dat 'de slager zijn eigen vlees keurt', de kwaliteit van uitvoering te verbeteren en het vertrouwen in de markt vergroten. Wij zien het als een gemiste kans om dit in de voorliggende regeling niet te borgen.

Wij verzoeken om onafhankelijkheid niet te beperken tot de eigenaar van de grond, maar ook van toepassing te verklaren op de rolverdeling tussen de verschillende actoren bij de milieubelastende activiteiten graven (tijdelijk uitplaatsen kan gelet op het beperkte risico op milieu en omgeving een uitzondering op deze regel zijn), saneren, toepassen en opslaan.

Erkende organisaties/instellingen en geregistreerde personen

Het Kwalibo-systeem is gebaseerd op een erkenning van organisaties. In de regeling wordt dit aangeduid als 'erkende personen of instellingen', waarbij 'personen' wordt gebruikt in de betekenis van rechtspersoon die erkend moet zijn. Binnen deze erkenning worden natuurlijke personen intern (bij de certificaathouder en de certificerende instelling) en voor een aantal functies ook extern (Rijkswaterstaat Bodem+) geregistreerd. Op andere plaatsen in de regeling wordt het woord 'personen' echter ook gebruik in de zin van natuurlijk persoon (bijvoorbeeld bij de ondertekening van een milieuverklaring). De huidige praktijk leert dat het onderscheid tussen erkenning en registratie, mede door de verwoording in de regeling bodemkwaliteit (2021) tot spraakverwarring leidt.

Wij verzoeken om in de Regeling of in de toelichting daarop het onderscheid tussen erkenning en registratie expliciet te maken. Daarnaast verzoeken wij om de relevante artikelen zodanig te formuleren dat duidelijk wordt of hier de erkende organisatie (de certificaathouder) of de onder erkenning geregistreerde natuurlijke persoon wordt aangesproken.

Borging privacy

De overheid heeft volgens artikel 2.5 de verplichting om inzicht te geven in de organisaties die erkend zijn voor het uitvoeren van erkende werkzaamheden. Deze verplichting is noodzakelijk om te kunnen controleren of veldwerk en/of monsterneming en/of milieukundige begeleiding door een erkende organisatie is uitgevoerd. In de huidige situatie zijn ook de bij Bodem+ geregistreerde natuurlijke personen (veldwerkers, monsternemers en milieukundig begeleiders) op deze wijze inzichtelijk gemaakt. Door de huidige opzet (mogelijkheid om een lijst te genereren van alle geregistreerde natuurlijke personen) is echter zodanig dat deze lijst oneigenlijk gebruik mogelijk maakt.

Wij verzoeken om het overzicht van geregistreerde natuurlijke personen zodanig in te richten dat dit aansluit bij het doel van de openbaarheid van de lijst. Wij hebben hier eerder voorstellen voor gedaan. Deze voorstellen voorzien in het verplicht invoeren van de invulvelden die relevant zijn voor de controle, te weten: naam van de uitvoerende van de erkende werkzaamheid, naam van de certificaathouder en het protocol waarbinnen de werkzaamheden zijn uitgevoerd. Daarnaast zou de functie om een overzicht van alle geregistreerde personen te generen buiten werking gesteld moeten worden.

In een aantal artikelen wordt geëist dat de milieuverklaring door de natuurlijke persoon die de verklaring heeft afgegeven of door een natuurlijk persoon die is geautoriseerd, wordt ondertekend. Deze eis is strijdig met het systeem van een verantwoordelijkheid bij de certificaathouder (zie onze opmerking over erkenning en registratie). Een duidelijke betrokkenheid van onder de erkenning geregistreerde personen staat overigens niet ter discussie evenals het toezicht daarop. Wij vragen wel aandacht voor het feit dat dergelijke milieuverklaringen ook gepubliceerd of opvraagbaar zijn, waarbij mogelijk persoonlijke gegevens openbaar gemaakt kunnen worden.

Standpunt 1

Wij verzoeken om de desbetreffende artikelen zodanig te formuleren dat bij de afgifte daarvan duidelijk wordt gemaakt welke erkende organisatie (certificaathouder) de milieuverklaring afgeeft en niet de natuurlijke persoon die onder de erkenning werkzaamheden uitvoert.

Standpunt 2

Daarnaast verzoeken wij duidelijkheid te geven over hoe de actoren in het systeem (adviesbureaus, bevoegde gezagen, aannemers en organisaties die grond en bagger toepassen van grond) om moeten gaan met de publicatie van deze persoonlijke gegevens in geval van openbaarmaking van dergelijke documenten.

Gebruikte terminologie

Binnen de Omgevingswet, het Besluit Activiteiten Leefomgeving en de voorliggende Regeling bodemkwaliteit 2021 worden verschillende termen gebruikt met dezelfde betekenis. Deze termen zijn in een aantal gevallen in de benaming gelijk aan de huidige terminologie (bijvoorbeeld 'matig verontreinigd') maar hebben een andere betekenis gekregen. Omdat het overgangsrecht op een behoorlijk aantal locaties nog steeds van toepassing is werkt dit verwarring of het gebruik van bepaalde termen in de hand.

Wij verzoeken om termen te gebruiken die maar voor één uitleg vatbaar zijn.

Daarnaast krijgen bekende termen (bijvoorbeeld 'interventiewaarde') een toevoeging, ongeacht de vraag of dit resulteert in een andere betekenis. De gebruikte (vernieuwde) terminologie heeft echter ook tot gevolg dat diverse documenten als genoemd in bijlage C en D van de Regeling moeten worden aangepast om aan te kunnen sluiten bij zowel het overgangsrecht als de Omgevingswet.

Wij verzoeken om een duidelijke toelichting op deze overgangssituatie. Daarnaast verzoeken wij u er voor zorg te dragen dat deze wijzigingen in de normdocumenten verwerkt worden en deze zo snel mogelijk na wijziging door te voeren. Dit kan door in de beginfase van de inwerkingtreding geregeld (bijvoorbeeld halfjaarlijks) de regeling hierop aan te passen (met name de verwijzingen naar normdocumenten in bijlage C en D).

Afleiding risico's

In de regeling wordt de Risicotoolbox Bodembeheer niet meer genoemd als de basis voor het afleiden van risico's, terwijl dit instrument juist bedoeld is om op basis van wetenschappelijke inzichten een uniforme en afgewogen beoordeling van risico's te geven. Het gebruik van dit instrument wordt weliswaar aanbevolen, maar het is aan de lokale overheid om te beoordelen of een dergelijke afweging volstaat. Wij vragen ons af of hiermee wel een voldoende gewogen beoordeling van risico's is geborgd. Onduidelijk is ook wie aansprakelijk is in het geval achteraf blijkt dat ondanks de afwijkende eisen van de lokale overheden toch sprake is geweest van ongewenste risico's?

Wij verzoeken om de regeling zodanig te formuleren dat een afweging conform de Risicotoolbox te allen tijde volstaat. Lokaal maatwerk is echter mogelijk.

Ongelijkheid tussen milieuverklaringen

In de Regeling bodemkwaliteit zijn verschillende vormen van milieuverklaringen uitgewerkt. Deze milieuverklaringen zijn nodig om grond of een bouwstof te kunnen toepassen. De inhoud van deze milieuverklaring is echter niet altijd gelijkwaardig aan elkaar. Bij een milieuverklaring voor het toepassen van grond op basis van een partijkeuring is het type grond in de partij kritisch. Bij een milieuverklaring op basis van een bodemkwaliteitskaart is het type grond kennelijk niet meer kritisch, terwijl de toepassing wel hetzelfde zou kunnen zijn. De achtergrond bij dit verschil is ons niet duidelijk.

Wij verzoeken om eenheid en gelijkheid tussen milieuverklaringen en de informatie die daarin worden gerapporteerd.

Bodemkwaliteitskaarten

In de Regeling bodemkwaliteit 2021 worden de eisen aan de opzet, inhoud en kwaliteit van de bodemkwaliteitskaarten (BKK) losgelaten. Wij maken ons hier grote zorgen over omdat een BKK een erkende milieuverklaring bodemkwaliteit is. Het is nu aan de gemeente om te bepalen aan welke eisen hun eigen bodemkwaliteitskaart moet voldoen. Bij veel gemeenten ontbreekt de kennis hiervoor en daarnaast ontstaat hier ongelijkheid met ander milieuverklaringen bodemkwaliteit die onder erkenning moeten worden uitgevoerd. De toepasser van grond of bagger wordt echter wel verantwoordelijk gemaakt om te controleren of de bodemkwaliteitskaart volledig, juist, actueel en geldig is.

De wetgever is kennelijk van mening dat (1) de eisen ten aanzien van bodemkwaliteitskaarten losgelaten kunnen worden en dat (2) daarmee een juridische basis is gecreëerd voor het toepassen van grond. In dat geval zou degene die een milieuverklaring afgeeft of grond toepast er toch vanuit kunnen gaan dat de bodemkwaliteitskaart volledig, juist, actueel en geldig is?

Wij zijn voorstander van het continueren van de huidige eisen aan bodemkwaliteitskaarten om zo de kwaliteit van deze kaart voldoende te kunnen borgen, eenduidigheid in de bodemkwaliteitskaarten te borgen en het toepassen van grond op locaties buiten de gemeentegrenzen niet te belemmeren.

Medeverantwoordelijkheid

Een van de voorwaarden voor het afgeven van een milieuverklaring is dat moet worden beoordeeld of sprake is van het samenvoegen of het splitsen van partijen. Degene die gevraagd wordt een dergelijke milieuverklaring af te geven is daarbij afhankelijk van informatie van derden (opdrachtgever en overheid). Daarnaast kan de veldwerker of monsternemer in het veld vaak niet meer met zekerheid vaststellen dat sprake is van samenvoegen of splitsen. Door de gekozen bewoording wordt degene die de milieuverklaring afgeeft echter wel medeverantwoordelijk gemaakt als achteraf blijkt dat toch sprake is van samenvoegen of splitsen.

Standpunt 1

Wij verzoeken de betreffende artikelen zodanig te formuleren dat er sprake is van een informatieplicht van de opdrachtgever en dat deze informatie moet worden opgenomen in de milieuverklaring.

Standpunt 2

Daarnaast vinden wij dat degene die de verklaring afgeeft, niet verantwoordelijk is en aansprakelijk gesteld kan worden als achteraf nieuwe informatie beschikbaar komt.

Verschil in formulering van eisen

In de voorgaande commentaarpunten hebben wij stilgestaan bij een aantal verschillen tussen milieuverklaringen. Bij een aantal typen milieuverklaringen constateren wij dat de eis niet consistent is geformuleerd of voor meerderlei uitleg vatbaar is geformuleerd. Het meest opvallende voorbeeld is de bepalingen ten aanzien het beschrijven van het type grond. In de rapportage wordt gesproken over 'een beschrijving', terwijl twee artikelen later wordt gesproken over 'een nauwkeurige beschrijving'. Vanwaar dit verschil in formulering en wat wordt daaronder verstaan? Een ander voorbeeld dat door onze leden in dit kader is genoemd betreft de bepaling 'een in het oog springende vermelding'.

Wij verzoeken de eisen in de artikelen zodanig te formuleren dat deze onderling consistent zijn en eenduidig zijn.

Andere relevante parameters

Naast de chemische kwaliteit of de aanwezigheid van bodemvreemde materialen kunnen ook andere relevante parameters van belang zijn. Het is echter niet in alle gevallen op voorhand bekend waar de partij grond of bouwstof toegepast zal gaan worden. In dergelijke situatie kan ook niet geanticipeerd worden op eventuele andere relevante parameters. Als na afgifte van de milieuverklaring blijkt dat bij de gekozen toepassing andere relevante parameters van belang zijn, kan dit gevolgen hebben voor de bruikbaarheid van de milieuverklaring. De regeling zou de indruk kunnen wekken dat het ontbreken van deze informatie tot gevolg heeft dat de opgestelde milieuverklaring in strijd is met de regeling en dat de opsteller van de milieuverklaring daarmee in gebreke is gebleven.

Wij verzoeken de artikelen in de regeling of in de toelichting zodanig expliciet te formuleren dat 'andere relevante parameters' voor aanvang van het onderzoek ten behoeve van de afgifte van een milieuverklaring door de opdrachtgever en overheid kenbaar gemaakt dienen te zijn.

Hoogachtend,
Namens de Vereniging
Kwaliteitsborging Bodembeheer

Ir. P.W.M. van Mullekom
Voorzitter VKB

Namens N Lingenieurs Expertnetwerk
Bodem & Ondergrond

Ir. W. Hendriks
Voorzitter Expertnetwerk

Bijlage:

- Artikelsgewijze zienswijze op de ontwerp Regeling Bodemkwaliteit 2021 en de toelichting daarop

Artikel	Subonderdeel	Tekstueel/ inhoudelijk	Beschrijving commentaar	Voorstel tot herformulering (optioneel)
1.1	Andere relevante parameter	Inhoudelijk	Dit betreffen kennelijk parameters die van belang zouden kunnen zijn voor de toepassing van partijen, maar ook voor de toepassing van deze Regeling. De regeling vermeldt echter niet wat hier dan onder verstaan moet worden (grond mag niet belast zijn met aaltjes, moet uit esthetisch oogpunt geel van kleur zijn) en waar de juridische basis ligt voor deze eis. Hier lijkt sprake te zijn van een vermenging tussen privaatrecht (overeenkomst leverancier en toepasser) en publiek recht (kwalibo regeling). Daarnaast maakt de regeling niet expliciet op welk moment in het proces de andere relevante parameters bekend moeten zijn. De onderzoeker zou toch moeten kunnen uitgaan van de informatie en eisen aan de partijkeuring die op voorhand bekend zouden moeten zijn?	In de nota van toelichting expliciet vermelden dat de noodzaak tot een beoordeling op relevante parameters voorafgaand aan de uitvoering van het bodemonderzoek of de partijkeuring moet zijn opgedragen.
1.1		Inhoudelijk	"schone bodem" is niet omschreven	omschrijven wat schone bodem is
1.1		Inhoudelijk	omschrijving bodemvreemd materiaal ontbreekt	
2.5	Registratie van erkenningen	Inhoudelijk	Dit artikel regelt de registratie van erkenning van personen en instellingen. Deze dienen op een openbare lijst te worden gepubliceerd. Bij de aanvraag wordt door de erkende persoon of instelling (via een gezamenlijk bevoegd bestuurder of gemachtigde) ingestemd met publicatie via deze lijst. Publicatie is gewenst/vereist om (1) te kunnen controleren of een te contracteren partij over de benodigde erkenning beschikt danwel (2) om te controleren of de uitgevoerde werkzaamheden door een erkende persoon of instelling en onder deze erkenning geregistreerde personen zijn uitgevoerd. Commentaar op dit artikel is driedelig: a. Dit artikel maakt geen melding van een verplichte openbare lijst van onder de erkenning geregistreerde medewerkers/natuurlijke personen. Het artikel beperkt zich tot erkende personen en instellingen. b. In tegenstelling tot de nota van toelichting is in het aanvraagformulier voor een erkenning niet geborgd dat de te registreren persoon instemt met publicatie van persoonlijke gegevens. Publicatie van gegevens namens de erkende persoon of instelling zijn wel geborgd middels de hiervoor genoemde ondertekening. c. De huidige uitwerking van publicatie van onder erkenning geregistreerde personen sluit niet aan bij het doel van deze eis (controlefunctie). In de huidige situatie is het mogelijk om generiek een lijst te genereren met alle natuurlijke personen die onder één of meerdere erkenning werkzaamheden mogen uitvoeren. Deze invulling beantwoordt niet aan de doelstelling van de bepaling.	Een aanvullend lid opnemen waarin staat dat een lijst wordt bijgehouden van onder erkenning geregistreerde personen. Uit oogpunt van controle op de inzet van onder erkenning geregistreerde natuurlijke personen moet de mogelijkheid worden geboden om met een set aan verplicht in te vullen gegevens deze controle uit te voeren (minimale set is naam erkende persoon of instelling, naam van de geregistreerde, van toepassing zijnd protocol). Met de genoemde verplichte gegevens is te controleren of de bewuste natuurlijke persoon voor die specifieke erkende persoon of instelling werkzaamheden mocht uitvoeren voor dat specifieke protocol
2.6	Onafhankelijkheid	Inhoudelijk	Dit artikel regelt een onafhankelijke uitvoering. In de nota van toelichting wordt terecht gewezen op vermenging van functies en belangen (dubbele petten). Eén van deze dubbele petten is het eigendomsrecht. In geval van milieukundige begeleiding wordt toegezien op een juiste uitvoering van de werkzaamheden door de aannemer. Opmerkelijk is dat, in tegenstelling tot de huidige situatie onder de Wet bodembescherming/Besluit bodemkwaliteit, de onafhankelijkheid ten opzichte van de aannemer wordt losgelaten. Zolang de aannemer geen eigenaar is van het perceel mag de aannemer kennelijk zijn eigen werk controleren. De ervaringen zoals deze in de beleidsevaluatie Kwalibo zijn opgetekend laten echter een andere wens/noodzaak zien. Het huidige bestand van milieukundig begeleiders maken zich zorgen over deze ontwikkelingen en deze introductie van risico's in de keten als het gaat om verwerken en toepassen van grondstromen.	Onafhankelijkheid niet enkel borgen op eigendomsrecht, maar ook op werkzaamheid (aannemer versus milieukundige begeleiding). Gelet op een verminderd milieurisico bij tijdelijk uitplaatsen zou voor deze type werkzaamheid een uitzondering gemaakt kunnen worden.
3.11	lid 5	Inhoudelijk	volgens de site van NENconnect is de NEN5104 ingetrokken	
3.11	lid 6	Inhoudelijk	hoe dient aan de hand van de verhoudingen van minerale delen en organische stof bepaald te worden dat deze van nature in de Nederlandse bodem worden aangetroffen?	
3.11	5+6	Inhoudelijk	Verwezen naar NEN 5104.	Verwijzen naar nieuwe NEN
3.11		Inhoudelijk	Is het mogelijk om hier materialen uit te sluiten die vrijkomen bij bewerkingsprocessen van steenachtige materialen (bv. granuliet)	Onder grond en/of baggerspecie vallen niet de producten die vrijkomen bij bewerkingsprocessen van steenachtige materialen.
4.4	1	Inhoudelijk	Monsters afwisselend over ten minste 2 mengmonsters. Volgens protocol 1002 aselect	
4.4	1	Tekstueel	aselect	gestratificeerd aselect
4.8	5	Inhoudelijk	Factor 2,5. Maar protocol 1002 houdt factor 2,1 aan.	
5.02		Inhoudelijk	Dit houdt in dat je ook bij partijkeuring grond ALTIJD aan waterbodernorm moet toetsen.	
5.03	1	Inhoudelijk	Voor BRL9335-1 geldt ook 2.000 ton!	Vermelden
5.05		Inhoudelijk	Mag neem ik aan geïntegreerd worden in het rapport van het onderzoek	vooronderzoek mag ook in de overall rapportage van het onderzoek opgenomen worden.
5.10	4	Inhoudelijk	Niet aangegeven of er aan de separate monsters of het gemiddelde getoetst dient te worden. Dit staat wel in artikel 5.12. Is het daarmee (juridisch) afgedicht?	
5.11	Indeling in kwaliteitsklassen	Inhoudelijk	In dit artikel wordt verwezen naar 'matig verontreinigd' en 'sterk verontreinigd' zoals benoemd in tabel 1 van bijlage. Nadere bestudering van deze tabel leert echter dat geen verschil tussen deze kennelijke categorieën. Vanwaar dit onderscheid? Daarnaast leidt, of is tenminste het risico aanwezig, dat de nieuwe definitie van 'matig verontreinigd' tot misinterpretatie of miscommunicatie. In allerlei onderzoeken die voor inwerkingtreding van de Omgevingswet en onderhavige regeling zijn uitgevoerd is deze term namelijk al generiek gebruik om een overschrijding van het gemiddelde tussen de achtergrond- en interventiewaarde aan te duiden.	Verzoek om het onderscheid tussen deze categorieën duidelijk te maken of bij gelijke definitie de categorie 'matig verontreinigd' te laten vervallen, zodat geen verwarring ontstaat met het 'oude' gebruik.
5.11		Tekstueel	kwaliteitsklasse licht verontreinigd voor baggerspecie?	...kwaliteitsklasse wonen voor landbodernorm of licht verontreinigd voor baggerspecie
5.13	2	Inhoudelijk	een omschrijving van het type grond en baggerspecie op basis van hoofdbestanddelen (zie toelichting Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet stb-2021-98, Artikel VII Besluit bodemkwaliteit, paragraaf "Aard en samenstelling", pag 446; hoofdbestanddelen: zand, klei, veen)	
5.13	e	Inhoudelijk	moet het vooronderzoek separaat gerapporteerd worden	vooronderzoek mag ook in de overall rapportage van het onderzoek opgenomen worden.
5.13 lid 2a	Rapportage	Inhoudelijk	In lid 2a is een aanvullende bepaling opgenomen in de rapportage die onderdeel uitmaakt van de uitvoering van de partijkeuring (zie ook onze opmerking bij artikel 5.6).	Bij dit lid toevoegen dat het type grond beschreven moet worden onder verwijzing naar SIKB-protocol 1001.
5.13 lid 2e	Rapportage	Inhoudelijk	Lid 2e wekt de suggestie dat het vooronderzoek geen deel kan uitmaken van de rapportage van de partijkeuring	Dit lid zodanig formuleren dat het vooronderzoek onderdeel uitmaakt van de partijkeuring danwel met een kenmerk wordt verwezen naar een separaat uitgevoerd en gerapporteerd vooronderzoek.

5.13 lid 2m	Rapportage	Inhoudelijk	In dit lid wordt een eis gesteld aan de rapportage van andere relevante parameter zonder dat hier een koppeling is gelegd met de andere relevante parameters zoals beschreven in het vooronderzoek. Op deze manier is relevante parameters een multi interpretabel begrip die pas achteraf ingevuld zou kunnen worden. Een koppeling met het vooronderzoek is essentieel	Dit lid zodanig formuleren dat hier een koppeling wordt gelegd met in het vooronderzoek gedefinieerde andere relevante parameters
5.14	Voorwaarden voor verklaring	Inhoudelijk	In dit artikel wordt de beoordeling of sprake is van het samenvoegen van een partij gekoppeld aan het uitvoeren van een partijkeuring. De uitvoerende partij van een partijkeuring kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor de beoordeling of sprake is van een samengevoegde partij. Die verantwoordelijkheid ligt bij de persoon of instelling die de partij heeft gerealiseerd. Indien de wetgever van mening is dat samenvoegen van partijen niet gewenst is of aan voorwaarden onderhevig is dan dient zij een dergelijke bepaling op te nemen in wetgeving die gaat over het creëren van depots. Op de nu geformuleerde manier wordt de uitvoerende van een partijkeuring (mede)verantwoordelijk voor het ontstaan van de partij.	Dit lid zodanig formuleren dat er een informatieplicht geldt, maar de monsternemer niet medeverantwoordelijk is voor eventueel samenvoegen.
5.15	Inhoud verklaring	Inhoudelijk	- In lid 1g wordt in afwijking op een eerdere bepaling gesproken over een 'nauwkeurige beschrijving' in plaats van een 'beschrijving'. Daarnaast is het opmerkelijk dat hier met terugwerkende kracht eisen worden gesteld aan artikel 5.13 terwijl in dit bewuste artikel niet wordt verwezen naar artikel 5.16 (en ook niet in artikel 5.6 waar wordt verwezen naar de artikelen 5.7 t/m 5.14). - De omvang van de partij wordt bepaald door inmeting en wordt uitgedrukt in m ³ . Afhankelijk van het type grond kan vervolgens een inschatting gemaakt worden van de tonnage van deze partij. Diverse omstandigheden (bijvoorbeeld vochtgehalte of mate van verdichting etc) kunnen ertoe bijdragen dat het daadwerkelijke tonnage van de partij afwijkt van deze inschatting. Door de gekozen formulering lijkt het tonnage van de partij een vast gegeven te worden en zal dit in de praktijk leiden tot discussies.	-Het woord 'nauwkeurige' verwijderen uit lid 1d - Bij tonnage vermelden dat het hier 'geschatte' tonnages betreft
5.15		Inhoudelijk	Het woord "nauwkeurig" roept vragen en interpretatieverschillen op. Vervang dit door omschrijving van het type grond en baggerspecie op basis van hoofdbestanddelen (zie toelichting Aanvullingsbesluit bodem Omgevingswet stb-2021-98, Artikel VII Besluit bodemkwaliteit, paragraaf "Aard en samenstelling", pag 446; hoofdbestanddelen: zand, klei, veen), in plaats van "nauwkeurige omschrijving"	
5.19	3b	Inhoudelijk	je moet zelf inschatting maken voor overschrijding bovengrens landbouw/natuur	is dit een risico? Hoort dit wel in vooronderzoek?
5.19	3c	Inhoudelijk	in vooronderzoek andere verontreinigende stoffen dan in bijlage B	en wat als je een exotische verontreinigende stof over het hoofd ziet?
5.2	Inhoud partijkeuring	Inhoudelijk	Dit artikel regelt het doel van een partijkeuring, namelijk een beschrijving van de chemische kwaliteit en de aanwezigheid van bodemvreemd materiaal. In latere artikelen worden nadere eisen gesteld die niet direct gekoppeld zijn aan het doel van een partijkeuring (bijvoorbeeld een beschrijving van het type grond en baggerspecie).	Duidelijke eisen stellen aan de te verkrijgen c.q. te rapporteren informatie gekoppeld aan het doel van de partijkeuring.
5.2	lid a	Inhoudelijk	wordt met kwaliteitsklassen bedoeld dat zowel de landbodem- als waterbodemklassen moeten worden vermeld? Dit kan leiden tot verwarring omdat het analysepakket van een landbodem kan afwijken van een analysepakket van een waterbodem (vergelijk NEN5740-pakket met C1 en C2 uit de NEN5720). Als vervolgens in een landbodemonderzoek waterbodemklassen staan vermeld kan dit leiden tot verwarring omdat de waterbodemklassen niet zijn gebaseerd op een waterbodempakket.	
5.20		I	rapportage vooronderzoek wel conform NEN 5725?	tegenstrijdigheden?
5.21	Uitvoering onderzoek	Inhoudelijk	Dit artikel regelt het doel van een partijkeuring, namelijk een beschrijving van de chemische kwaliteit en de aanwezigheid van bodemvreemd materiaal. In latere artikelen worden nadere eisen gesteld die niet direct gekoppeld zijn aan het doel van een partijkeuring. Een concreet voorbeeld daarvan is de beschrijving van het type grond en baggerspecie. In artikel 5.27 wordt deze verplichting echter niet gesteld. Een duidelijke regeling is gebaat bij duidelijke formulering van eisen bij de gefaseerde beschrijving middels de artikelen.	Een lid toevoegen dat het type grond beschreven moet worden onder verwijzing naar SIKB-protocol 1001.
5.21		I	toetsing of sprake is van schone bodem staat niet in NEN 5740	
5.21		I	VED-HE nvt. En wat als die hypothese uit vooronderzoek komt?	VedHe of VEDHO?
5.21 lid 4	Asbestonderzoek	Inhoudelijk	In dit artikel wordt in de huidige formulering gesuggereerd dat te allen tijde een onderzoek volgens de NEN 5707 moet worden uitgevoerd. De inhoud van het tweede lid zou moeten borgen dat ingeval sprake is van een onderzoek volgens de NEN 5707 een maximale partijkeuring geldt van 2000 ton	In afwijking van het eerste lid bedraagt, ingeval van een noodzaak tot het bepalen van de concentratie asbest volgens NEN 5707, de grootte van de te onderzoeken partij ten hoogste 2000 ton.
5.22	2	Inhoudelijk	Begrijp ik het goed dat bodemonderzoek volgens NEN5740 ook volstaat? Mengmonsters mogen max. 2,5 afwijken. Hoe zit dit als je vele mengmonsters hebt? Bij 1001 komt er automatisch melding van het lab en wordt veelal al een heranalyse ingezet. Hoe ga je dit nu controleren op factor 2,5?	
5.23	3	Inhoudelijk	Hoe zit het hier met verschillende grondsoorten? Stel je bovengrond is zand en eronder klei. Moet je dan ook met die 2,5 rekening houden?	
5.25	Indeling in kwaliteitsklassen	Inhoudelijk	In dit artikel wordt verwezen naar 'matig verontreinigd' en 'sterk verontreinigd' zoals benoemd in tabel 1 van bijlage. Nadere bestudering van deze tabel leert echter dat geen verschil tussen deze kennelijke categorieën. Vanwaar dit onderscheid? Daarnaast leidt, of is tenminste het risico aanwezig, dat de nieuwe definitie van 'matig verontreinigd' tot misinterpretatie of miscommunicatie. In allerlei onderzoeken die voor inwerkingtreding van de Omgevingswet en onderhavige regeling zijn uitgevoerd is deze term namelijk al generiek gebruik om een overschrijding van het gemiddelde tussen de achtergrond- en interventiewaarde aan te duiden.	Verzoek om het onderscheid tussen deze categorieën duidelijk te maken of bij gelijke definitie de categorie 'matig verontreinigd' te laten vervallen, zodat geen verwarring ontstaat met het 'oude' gebruik.
5.27		Inhoudelijk	rapportage eisen wel conform NEN 5740?	dus en en?
5.27 lid 2a	Rapportage	Inhoudelijk	In lid 2a is een aanvullende bepaling opgenomen in de rapportage die onderdeel uitmaakt van de uitvoering van de partijkeuring (zie ook onze opmerking bij artikel 5.6 en 5.13).	Bij dit lid toevoegen dat het type grond beschreven moet worden onder verwijzing naar SIKB-protocol 1001.
5.27 lid 2e	Rapportage	Inhoudelijk	Lid 2e wekt de suggestie dat het vooronderzoek geen deel kan uitmaken van de rapportage van de partijkeuring	Dit lid zodanig formuleren dat het vooronderzoek onderdeel uitmaakt van de partijkeuring danwel met een kenmerk wordt verwezen naar een separaat uitgevoerd en gerapporteerd vooronderzoek.
5.27 lid 2n	Rapportage	Inhoudelijk	In dit lid wordt een eis gesteld aan de rapportage van andere relevante parameter zonder dat hier een koppeling is gelegd met de andere relevante parameters zoals beschreven in het vooronderzoek. Op deze manier is relevante parameters een multi interpretabel begrip die pas achteraf ingevuld zou kunnen worden. Een koppeling met het vooronderzoek is essentieel	Dit lid zodanig formuleren dat hier een koppeling wordt gelegd met in het vooronderzoek gedefinieerde andere relevante parameters

5.28	Voorwaarden voor verklaring	Inhoudelijk	In dit artikel wordt de beoordeling of sprake is van het samenvoegen van een partij gekoppeld aan het uitvoeren van een partijkeuring. De uitvoerende partij van een partijkeuring kan niet verantwoordelijk worden gehouden voor de beoordeling of sprake is van een samengevoegde partij. Die verantwoordelijkheid ligt bij de persoon of instelling die de partij heeft gerealiseerd. Indien de wetgever van mening is dat samenvoegen van partijen niet gewenst is of aan voorwaarden onderhevig is dan dient zij een dergelijke bepaling op te nemen in wetgeving die gaat over het creëren van depots. Op de nu geformuleerde manier wordt de uitvoerende van een partijkeuring (mede)verantwoordelijk voor het ontstaan van de partij.	
5.29	Inhoud verklaring	Inhoudelijk	In lid 1a wordt in afwijking op een eerdere bepaling gesproken over een 'een in het oog springende vermelding'. Vanwaar dit onderscheid ten opzichte van een ander type milieuverklaring? Wat wordt verstaan onder een 'een in het oog springende vermelding'?	Het woord 'nauwkeurige' verwijderen uit lid 1d
5.29 leden 1g, 5a en 6a	Inhoud verklaring	Inhoudelijk	- In afwijking op een eerdere bepaling gesproken over een 'nauwkeurige beschrijving' in plaats van een 'beschrijving'. Daarnaast is het opmerkelijk dat hier met terugwerkende kracht eisen worden gesteld aan artikel 5.13 terwijl in dit bewuste artikel niet wordt verwezen naar artikel 5.16 (en ook niet in artikel 5.6 waar wordt verwezen naar de artikelen 5.7 t/m 5.14). - De omvang van de partij wordt bepaald door inmeting en wordt uitgedrukt in m ³ . Afhankelijk van het type grond kan vervolgens een inschatting gemaakt worden van de tonnage van deze partij. Diverse omstandigheden (bijvoorbeeld vochtgehalte of mate van verdichting etc) kunnen ertoe bijdragen dat het daadwerkelijke tonnage van de partij afwijkt van deze inschatting. Door de gekozen formulering lijkt het tonnage van de partij een vast gegeven te worden en zal dit in de praktijk leiden tot discussies.	-Het woord 'nauwkeurige' verwijderen uit lid 1d - Bij tonnage vermelden dat het hier 'geschatte' tonnages betreft
5.3 lid 2	Asbestonderzoek	Inhoudelijk	In dit artikel wordt in de huidige formulering gesuggereerd dat te allen tijde een onderzoek volgens de NEN 5707 moet worden uitgevoerd. De inhoud van het tweede lid zou moeten borgen dat ingeval sprake is van een onderzoek volgens de NEN 5707 een maximale partijkeuring geldt van 2000 ton	In afwijking van het eerste lid bedraagt, ingeval van een noodzaak tot het bepalen van de concentratie asbest volgens NEN 5707, de grootte van de te onderzoeken partij ten hoogste 2000 ton.
5.33	3	Inhoudelijk	ook geen getrouw beeld als een <u>beter</u> kwaliteit verwacht wordt? Er gaat in principe niks mis (dit is alleen voor milieuverklaring partijen grond en niet ontvangende bodem), maar kan wel knelpunten en kosten opleveren in grondverzet die niet nodig zijn. Kaart moet gewoon kloppen toch?	Andere kwaliteit (beter of slechter)
5.33	4b	Inhoudelijk	"andere relevante parameters" hoe bepaal je wat deze zijn?	Vraag is: wat zijn de relevante parameters?
5.33	5c	Inhoudelijk	Als er andere informatie voorhanden is waaruit blijkt dat kaart geen representatief beeld geeft van de kwaliteit van de bodem. Dit kan dan bodemonderzoek zijn? Het is soms grijs gebied, zie ook FAQ van Bodem+	
5.33 lid 4c	Bodemvreemde materialen	Inhoudelijk	<i>In dit artikel wordt gesteld dat bodemkwaliteitskaarten geen betrouwbaar en actueel beeld geeft als in de Bbk niets is opgenomen over bodemvreemde bestanddelen of als blijkt dat op de locatie bodemvreemde bestanddelen worden aangetroffen. Bij een strikte hantering van deze bepaling zal dit leiden tot een sterke reductie van het aantal toepassingen onder een bodemkwaliteitskaart of een noodzakelijke aanpassing in de bodemkwaliteitskaart. Deze bepaling is echter wel in lijn met de overige bepalingen over milieuverklaringen en daarmee eenduidigheid van beleid.</i>	
5.33 lid 4d	Vooronderzoek	Inhoudelijk	Dit artikel geeft aan dat ontwikkelingen gevolgen kunnen hebben op de kwaliteit van de bodem. Is een juiste opmerking. Probleem is echter dat vergravingen of toepassingen in het kader het Besluit bodemkwaliteit niet openbaar beschikbaar zijn. Controle op dergelijke activiteiten is daarmee niet mogelijk of uiterst beperkt mogelijk.	Meldingen in het kader van het Besluit bodemkwaliteit openbaar maken.
5.35	1	Inhoudelijk	Wordt hiermee een voorkeursvolgorde afgegeven die eerder er nog niet was? Dus PK boven BKK?	
5.35	1b	Inhoudelijk	Wat wordt bedoeld met het bijwerken van de kaart? En na het bijwerken dient de kaart toch vastgesteld te worden? En zo wordt stiekem toch weer een maximale termijn voor de BKK geïntroduceerd?	Voorstel om laatste deel van de zin te schrappen. Vijf jaar geleden vastgesteld.
5.36	Inhoud verklaring	Inhoudelijk	- In deze bepaling wordt gesproken over een 'nauwkeurige beschrijving' in plaats van een 'beschrijving'. Deze bepaling is in lijn met de overige bepalingen over milieuverklaringen en daarmee eenduidigheid van beleid. Bij toepassing van de bodemkwaliteitskaart vindt echter geen veldwerk plaats en ook in de bodemkwaliteitskaarten zijn de bodemlagen niet in op een vergelijkbaar detailniveau beschreven als geeist bij een milieuverklaring op basis van onderzoek. - In deze bepaling wordt gesproken over een 'bodenvreemde materialen'. Deze bepaling is in lijn met de overige bepalingen over milieuverklaringen en daarmee eenduidigheid van beleid. Bij toepassing van de bodemkwaliteitskaart vindt echter geen veldwerk plaats en ook in de bodemkwaliteitskaarten zijn de bodenvreemde materialen niet in op een vergelijkbaar detailniveau beschreven als geeist bij een milieuverklaring op basis van onderzoek. - De omvang van de partij wordt bepaald door inmeting en wordt uitgedrukt in m ³ . Afhankelijk van het type grond kan vervolgens een inschatting gemaakt worden van de tonnage van deze partij. Diverse omstandigheden (bijvoorbeeld vochtgehalte of mate van verdichting etc) kunnen ertoe bijdragen dat het daadwerkelijke tonnage van de partij afwijkt van deze inschatting. Door de gekozen formulering lijkt het tonnage van de partij een vast gegeven te worden en zal dit in de praktijk leiden tot discussies.	
5.36	1h4	Inhoudelijk	Als er specifiek onderzoek is gedaan, dan geldt de kaart toch niet? Verder dekt artikel 5.36 lid 1h6 volgens mij al de situatie wanneer de kaart niet voor alle relevante parameters is opgesteld?	
5.36	2	Inhoudelijk	Wat is de toegevoegde waarde van dit artikel? Blijkt dit niet al uit artikel 5.32?	
5.36	3	Tekstueel	Verkeerde verwijzing naar lid 1f (uniek rapportnummer) en grond en baggerspecie verkeerd om. Verder vraag wat de meerwaarde is icm artikel 5.32?	
5.37	Splitsing van partij	Inhoudelijk	Bij een toepassing op basis van een bodemkwaliteitskaart kan toch geen sprake zijn van splitsing van een partij?	Betreffend artikel verwijderen
5.5		Inhoudelijk	in dit artikel worden eisen voor de rapportage vastgelegd. In de NEN5725/NEN5717 staan ook eisen vermeld. We nemen aan dat de eisen in art 5.5 prevaleren?	
5.5	lid 2, f	Inhoudelijk	de verwachting is dat op basis van de beschikbare informatie uit het vooronderzoek, vaak geen uitspraak kan worden gedaan over het (mogelijk) voorkomen van bodenvreemd materiaal (aard en hoeveelheid). Dit komt veelal pas aan het licht bij het uitvoeren van de boringen. Hoe dient hiermee te worden omgegaan?	
5.6	Uitvoering onderzoek	Inhoudelijk	Dit artikel regelt het doel van een partijkeuring, namelijk een beschrijving van de chemische kwaliteit en de aanwezigheid van bodenvreemd materiaal. In latere artikelen worden nadere eisen gesteld die niet direct gekoppeld zijn aan het doel van een partijkeuring. Een concreet voorbeeld daarvan is de beschrijving van het type grond en baggerspecie. In artikel 5.6 wordt deze verplichting echter niet gesteld. Een duidelijke regeling is gebaat bij duidelijk formulering van eisen bij de gefaseerde beschrijving middels de artikelen.	Een lid toevoegen dat het type grond beschreven moet worden onder verwijzing naar SIKB-protocol 1001.
5.7	2	Inhoudelijk	Bij 100 grepen wordt ook aselekt vermeld. Komt niet overeen met protocol 1001. 100 grepen is systematisch raster en niet aselekt.	

7.13		Tekstueel	Stuk simpelere verwoording dan in artikel 5.32 terwijl de voorwaarden hetzelfde zijn? Wat is het verschil?	
7.14	3	Inhoudelijk	Zie ook artikel 5.33, lid 3. Zelfde opmerking, kaart moet juiste kwaliteit tonen	
7.15		Tekstueel	Dit artikel is een stuk korter, terwijl beide gaan over rapportage vooronderzoek. Waarom dit verschil?	
7.16		Inhoudelijk	Zie ook artikel 5.35, lid 1, hiermee wordt dus een voorkeursvolgorde afgegeven? Verder mist hier de bepaling dat de kaart maar 5 jaar oud mag zijn. Waarom?	
7.17		Tekstueel	Wederom valt op dat dit artikel beduidend korter is dan artikel 5.36. Waarom?	
7.5	Bodemonderzoek	Inhoudelijk	De in dit artikel genoemde onderzoeksstrategieën zijn niet in lijn met de onderzoeksstrategieën als genoemd in de NEN 5740	De opsomming van strategieën in lijn brengen met de strategieën als genoemd in de NEN 5740
7.5	lid 3	Inhoudelijk	Onduidelijk is hoe dit kan uitpakken en welke conclusies je al mag trekken alleen op basis van het vooronderzoek. Ook de toelichting op pag. 161 NvT maakt dit niet helemaal duidelijk. Een (verdacht) gedeelte van een locatie hoeft niet onderzocht te worden. Het kan blijken dat dat verdachte gedeelte schoner is dan het wél onderzochte (niet verdachte) gedeelte van de locatie. Verder is de onder sub 3 van lid 3 genoemde onderzoeksstrategie hetzelfde als de onder sub 4 van lid 1 genoemde strategie. Dat lijkt een onjuiste dubbeling.	
7.9	Rapportage	Inhoudelijk	In tegenstelling tot de eisen aan een milieuverklaring maakt een beschrijving van het type grond geen onderdeel uit van de eisen. Dit is opmerkelijk	Een lid toevoegen dat het type grond beschreven moet worden onder verwijzing naar SIKB-protocol 1001 danwel de BRL SIKB 2000.
Algemeen	Personen versus natuurlijke personen	Inhoudelijk	In de regeling wordt op meerderes locatie melding gemaakt van 'personen of instelling'. De regeling is echter niet voldoende duidelijk of hier een rechtspersoon of een natuurlijke persoon werkzaam bij een instelling wordt bedoeld. Mede gelet op de discussie over het gebruik van namen in openbaar te publiceren rapporten zou de regeling expliciet moeten maken dat hier de instelling wordt bedoeld en niet de natuurlijke persoon die namens de instelling het vooronderzoek heeft uitgevoerd.	
Algemeen	AVG	Inhoudelijk	Op een aantal plekken in de Rbk staat een eis opgenomen dat de verklaring/rapportage moet worden ondertekend door de natuurlijke persoon die de verklaring heeft afgegeven of een natuurlijk persoon die is geautoriseerd door degenen die de verklaring heeft afgegeven. Aangezien niet uitgesloten kan worden dat bepaalde documenten openbaar gemaakt (moeten) worden is de vraag of dit toegestaan is vanuit privacy-wetgeving. Een duidelijk handvat op dit punt naar deze natuurlijke personen en bevoegde gezag is gewenst.	De tekst zodanig aanpassen dat de persoon of instelling aantoonbaar moet kunnen maken welke natuurlijke persoon deze verklaring /rapportage heeft vrijgegeven.
algemeen		Tekstueel	Compliment voor de uitgebreide en helder geschreven toelichting, het gebruik van schema's daarin en voor de keuze om alle onderdelen van de Regeling zelfstandig leesbaar te maken.	
algemeen		Tekstueel	Naamgeving Regeling bodemkwaliteit 2021 is verwarrend. Kan niet beter gekozen worden voor het jaar waarin de Omgevingswet (en dus ook deze gewijzigde Regeling) van kracht wordt, dus 2022?	
algemeen		Inhoudelijk	Er is onduidelijkheid of het rapport van het vooronderzoek bij een melding/informatieplicht moet worden aangeleverd. In het Bal is de 'milieuhygiënische verklaring' aangegeven. In deze Regeling bodemkwaliteit is weliswaar een verwijzing naar rapporten aangegeven, maar niet expliciet dat het vooronderzoek moet worden meegezonden.	
Bijlage	B, tabel 1	Inhoudelijk	"Voor asbest dat opzettelijk is toegevoegd" Asbeststukjes zijn toch eigenlijk altijd door menselijk handelen in de bodem terecht gekomen? En verwijzing naar productenbesluit Asbest is komen te vervallen?	
Bijlage	B, tabel 1+2	Inhoudelijk	Bepaling dat bij overschrijding achtergrondwaarde cyanide (vrij) getoetst moet worden of de TCL wordt overschreden in de binnenlucht is komen te vervallen. Waarom?	
Bijlage	B, tabel 2	Inhoudelijk	Bepaling over barium is komen te vervallen?	
Bijlage	B, tabel 3	Inhoudelijk	Andere rekenregels dan opgenomen in hoofdttekst? (klein verschil)	
Bijlage	C en D	Inhoudelijk	statische verwijzing naar normdocumenten	
Bijlage	G	Tekstueel	Positief: In de voormalige Regeling stond dat als een stof niet was aangetroffen boven niet verhoogde rapportagegrens dat je mocht aannemen dat de stof de norm niet overschrijdt. In de nieuwe bijlage staat nu expliciet genoemd dat je dan ook geen bodemtypecorrectie hoeft toe te passen (ook niet voor somparameters). Hier is wel eens discussie over en de bodemtypecorrectie leidt soms tot 'normoverschrijdingen' die er eigenlijk niet zijn	
Bijlage	G	Inhoudelijk	Uitzondering lutum correctie voor STB-correctie voor thermisch gereinigde grond en bagger voor barium mist. Ik ken zelf de achtergrond niet, waarom is dit komen te vervallen?	
Bijlage	G	Inhoudelijk	Uitzondering OS correctie voor STB-correctie voor zoute bagger (andere rekenmethode) mist. Ik ken zelf de achtergrond niet, waarom is dit komen te vervallen?	
Bijlage	J	Inhoudelijk	c2 vervalt, c1 uitgebreider	Nota van toelichting, p196: Bij sommige pakketten speelde de bestemming van de grond of baggerspecie een rol, en niet de herkomst. Het karakter van de milieuverklaring bodemkwaliteit is dat die aangeeft welke kwaliteit een partij grond of baggerspecie heeft op basis van de herkomst.
Bijlage	B, tabel 1	Inhoudelijk	Verwijzing naar handreiking voor omgaan met niet genormeerde stoffen niet opgenomen?	
Bijlage	B, tabel 1+2	Inhoudelijk	Uitleg over toetsing organische oplosmiddelen (toesting som en individuele parameters) is komen te vervallen. Waarom?	
Bijlage	B, tabel 1+2	Inhoudelijk	Uitleg bij VOCl (aantreffen betekent risico's uitzoeken) is komen te vervallen. Waarom?	
Bijlage	B, tabel 1	Inhoudelijk	Opmerking ftalaten weggefallen	
Bijlage	B, tabel 1+2	Inhoudelijk	Bepaling dat bij aantreffen van minerale olie het gehalte aromatische of polycyclische aromaten koolwaterstoffen bepaald dient te worden is vervallen. Waarom?	
Bijlage	B, tabel 1 +2	Inhoudelijk	De grens tussen matig en sterk verontreinigd wordt bepaald door de interventiewaarde bodemkwaliteit, zoals ook genoemd in bijlage IIA van het Bal. Geen verwijzing opnemen?	
Bijlage	h	Inhoudelijk	Bijlage H is niet gewijzigd en komt daarmee dus nog steeds niet overeen met hetgeen in de BRL9335-2 staat (daar wordt verwezen naar het gebruik van de rekenregels uit artikel 4.2.2 (overschrijdingen AW). Ook mis ik nog steeds ene toelichting hoe je de gamma-regel gebruikt indien stoffen niet zijn aangetoond maar de detectiegrens hoger is dan de gamma-factor. Dat was la ene omissie en nu dus nog steeds helaas.	Nota van toelichting, p196: Bij sommige pakketten speelde de bestemming van de grond of baggerspecie een rol, en niet de herkomst. Het karakter van de milieuverklaring bodemkwaliteit is dat die aangeeft welke kwaliteit een partij grond of baggerspecie heeft op basis van de herkomst.A2:F46+C28:F46

bijlage B, tabellen 1 en 2		Tekstueel	graag de kolommen een nummer geven (1 t/m 6). In de toelichting op het Rbk worden deze ook genoemd, zie bijv. pag 172. Je voorkomt daarmee dat je steeds moet 'tellen' om te bepalen op welke kolom de tekst betrekking heeft.	
bijlage B, tabellen 1 en 2		Inhoudelijk	de naamgeving is weliswaar al in het gewijzigde Besluit bodemkwaliteit vastgelegd, maar leidt wel tot verwarring. Hieronder is dat aangegeven, in ieder geval zal daar goede (overgangs-)informatie over moeten worden gegeven:	
bijlage B, tabellen 1 en 2		Inhoudelijk	bij de waterbodem zijn de kwaliteitsklassen A en B vervangen door resp. licht verontreinigd en sterk verontreinigd. Omdat het om herbruikbare grond/baggerspecie gaat is de term verontreiniging niet van toepassing. Verontreiniging is meer van toepassing in het saneringsspoor.	
bijlage B, tabellen 1 en 2		Inhoudelijk	bij de landbodem kan grond in de klasse matig verontreinigd (=klasse 'NT') niet hergebruikt worden onder de Bbk, terwijl baggerspecie in de klasse matig verontreinigd (=klasse B) wel hergebruikt kan worden. Dit kan tot verwarring leiden	
bijlage B, tabellen 1 en 2		Inhoudelijk	schone' grond wordt aangeduid met klasse landbouw/natuur, 'schone' baggerspecie wordt aangeduid met niet verontreinigd/algemeen toepasbaar. Waarom schone grond ook niet aanduiden met algemeen toepasbaar?	
bijlage B, tabellen 1 en 2		Inhoudelijk	de ingeburgerde term AW-grond is komen te vervallen, waarom AW niet handhaven?	
bijlage B, tabellen 1 en 2		Inhoudelijk	de term matig verontreinigd wordt in de huidige praktijk veelal aangeduid voor grond met gehalten boven het gemiddelde van de achtergrondwaarde en interventiewaarde, tevens het criterium voor nader onderzoek. In de Rbk2021 krijgt deze term een heel ander inhoud. Dit kan leiden tot verwarring.	
bijlage K	formule	Inhoudelijk	de formule wijkt af van de formule uit de Rbk2020. Heeft dit nog gevolgen voor BoToVa?	
bijlage K	tekst	Inhoudelijk	bijlage K is in de Rbk2021 dus ook van toepassing op grond en baggerspecie. Dit was niet het geval in de Rbk2020 (alleen bouwstoffen, par. 3.3.2).	
NvT	pag. 6, 5e al.	Tekstueel	Verwijzingsnummers paragraafnummers 123, 124 en 125 onjuist.	4.123, 4.124, 4.125 Bal
NvT	pag. 11, 1e al., regel 10 en 12	Tekstueel	Enkele woorden weggevalen. Aan eind van de zin toevoegen de verwijzing naar art. 4.1276 Bal.	.... en baggerspecie <u>in een diepe plas</u> anders dan ....
NvT	pag. 14, 2e al.	Tekstueel	De derde voetnoot is niet goed onder op de pagina ingevuld.	
NvT	pag. 22, schema partijkeuring	Tekstueel	Graag hier ook het 'vooronderzoek' als noodzakelijke stap inzetten, net als in het schema voor grond en bagger.	
NvT	pag. 30, 2e al.	Tekstueel	Klopt de volgorde van de alinea's? Het lijkt erop alsof alinea 2 achter het eerste deel van alinea 3 zou horen? In regel 3 van alinea 3 is namelijk sprake van 'beide onderzoeken', hetgeen lijkt te slaan op het gestelde in alinea 1.	
NvT	pag. 30, 2e al., 12e regel	Inhoudelijk	Wat wordt bedoeld met de zinsnede "Een partijkeuring insitu kan op de normale wijze worden verricht. <u>De monsterneming geldt dan niet als veldwerk, zoals bij een bodemonderzoek.</u> "?	
NvT	pag. 30, 4e al.	Tekstueel	Toevoegen woordje 'dat'.	...het bodemonderzoek <u>dat</u> plaatsvindt ten...'
NvT	pag. 31, par. 3.4.2, 2e al.	Inhoudelijk	De Richtlijn bodemkwaliteitskaarten/bijlage M van de Rbk2020 gaat niet meer terug komen in de Rbk2021. Elke gemeente kan met haar adviseur dan een eigen methode hanteren. Dit is niet wenselijk.	
NvT	pag. 34 2e en 4e alinea	2e en 4e al.	In de 2e alinea wordt aangegeven dat bij specifieke toepassingen de specifieke eisen in de milieuverklaring moeten worden opgenomen. In de 4e alinea staat dat " <u>Het is niet verplicht om voor een specifieke toepassing de hiervoor benodigde kwaliteitsinformatie in de milieuverklaring op te nemen.</u> " Dit lijkt met elkaar in tegenspraak.	
NvT	pag. 35, par. 3.8	Inhoudelijk	Vermeld staat dat in een partijkeuring of bodemonderzoek van niet-genormeerde stoffen de aanwezigheid, concentratie en evt. emissie moet worden bepaald. Het is lastig te bepalen welke niet-genormeerde stoffen in een milieuverklaring dienen te worden meegenomen in het analysepakket, omdat dat niet alleen afhankelijk is van de resultaten uit het vooronderzoek, maar ook wordt bepaald door wijze van toepassing en de toepassingslocatie. Hoge chloride gehalten bijvoorbeeld hoeven in een brak milieu geen probleem te zijn, terwijl dit wel het geval kan zijn in niet-brakke milieus. Bij het uitvoeren van bodemonderzoek is lang niet altijd bekend waar de partij grond gaat worden toegepast. Hoe pakt dit in de praktijk uit?	
NvT	pag. 35 en 36	Tekstueel	Twee keer nog een doorstreping aanwezig: pag. 35: 'bodemkwaliteitonderzoek' en pag. 36, regel 1: 'weer'	
NvT	pag. 39, waterschappen	Inhoudelijk	Hier is vermeld dat deze aanpassing gevolg heeft voor de betrokken overheden (in dit geval de waterschappen). Dat klopt voor zover het betrekking heeft op het vrijkomende materiaal, maar het bevoegd gezag voor verspreiding op landbodems is toch de gemeente?	
NvT	pag. 94, 3e al.	Inhoudelijk	er wordt gesproken over een kolomproef met een wachttijd van 30 dagen. Het gaat er toch om dat de L/S=10 is bereikt. Dit kan (afhankelijk van het bodemtype, bijv zand/klei) ook korter zijn.	
NvT	pag. 158, 4e al.	Tekstueel	Is de verwijzing naar artikel 6.5, derde lid, 4° wel juist?	
NvT	pag. 173, 3e regel van boven	Inhoudelijk	gesproken wordt over de verbetering van de meetnauwkeurigheid in de periode na 2008. Relevanter is de vraag of er inmiddels ook betere informatie is over achtergrondgehalten van de betreffende stoffen. Dit speelt o.a. bij molybdeen dat deel uitmaakt van het standaardpakket (A, C1, C2).	